

# ÇANAKKALE İL İSTİŞARE TOPLANTISI SONUÇ BİLDİRİSİ

Kurumumuz, 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun "İstişare komisyonu ve istişare toplantıları" başlıklı 22'nci maddesinde yer alan "Kurum, insan hakları sorunlarını tartışmak ve insan hakları konularında bilgi ve görüş alışverişinde bulunmak amacıyla, kamu kurum ve kuruluşları, sivil toplum kuruluşları, sendikalar, sosyal ve mesleki kuruluşlar, yükseköğretim kurumları, basın ve yayın kuruluşları, araştırmacılar ve ilgili diğer kişi, kurum ve kuruluşların katılımıyla merkezde ve illerde istişare toplantıları gerçekleştirir." hükmü kapsamında istişare toplantıları gerçekleştirmekle görevlendirilmiştir. Bu kapsamda 07/09/2023 tarihinde Kurumumuz, Çanakkale İlinde mezkûr Kanun'da bahsi geçen paydaşlarla istişare toplantısı gerçekleştirmiştir.

İnsan hakları sorunlarının tartışılması ve insan hakları konularında bilgi ve görüş alışverişinde bulunulması amacıyla düzenlenen toplantıda:

- ▶ Çanakkale ilinde yer alan Ayvacık Geri Gönderme Merkezi 'nde sığınmacılar ve mülteciler için başlıca insani sağlık koşullarının sağlanamadığı, mevcut kapasitenin yetersiz kaldığı, bazı salgın hastalıkların önüne geçilemediği, yemeklerde hijyen kurallarına dikkat edilmediği, bu durumun insan haklarının ihlali niteliğinde olduğu,
- ▶ Hem hayvan haklarına hem de insanların sahip olduğu güvenlik hakkı, sağlıklı bir çevrede yaşama hakkı gibi temel haklara zarar vermeyecek ölçüde, sokaklarda kontrolsüzce gezen sokak hayvanları için gerekli düzenlemelerin yapılması gerektiği,
- ▶ Sağlık hizmeti sunulan her alanda özellikle sağlık çalışanlarının güvenliği için gerekli tedbirlerin alınması gerektiği, şiddet uygulayanlara karşı cezai yaptırımların artırılması gerektiği,
- ▶ Engelli vatandaşların kentsel yaşam haklarının iyileştirilmesine ihtiyaç duyulduğu, bu konudaki takip ve denetimlerin artırılması gerektiği, şehirlerin ve binaların engelliler için erişilebilir hale getirilmesi için gerekli düzenlemelerin yapılması gerektiği,
- ▶ Üniversiteli öğrencilere yönelik insan hakları ve eşitlik konusunda bilgilendirici etkinlikler düzenlenmesinin önemi, TIHEK'in de eğitsel süreçlere kurumsal katkı sağlama görevinin olduğu, bu çerçevede Üniversitelerle işbirliği protokollerinin imzalandığı,
- ▶ Şehir içi ulaşımın artan maliyetlerinden ötürü, ulaşım imkânlarına erişim konusunda öğrenciler aleyhine eşitsizliklerin olduğu, ulaşım hakkının layıkıyla sağlanabilmesi için daha uygun fiyatlandırılmış şehir içi aylık abonman uygulamasının belediye bünyesinde oluşturulmasının faydalı olacağı,
- ▶ Çanakkale ilinde zihinsel engelli vatandaşlar için bakım evi yapılması, engelli bakım ücretinin herhangi bir kritere bakılmadan her engelliye verilmesi, engelli kamplarının çoğaltılması ve zihinsel engelli çocuklar için iş atölyelerinin kurulması gerektiği,

- ▶ SMA hastası çocukların yaşam haklarının bir gereği olarak Zolgensma gibi etkili ilaçların ülkemizdeki hastalara makul fiyatlarla sunulması gerektiği,
- ▶ TİHEK'in tanınırlığı için daha çok çalışma yapılması gerektiği, insan hakları bilincinin toplumun en küçük biriminden başlayarak yayılımcı bir gelişim gösterdiği takdirde etkili bir şekilde gelişebileceği, bu nedenle toplumun en küçük birimlerinden itibaren farkındalık artırıcı eğitim faaliyetlerin işletilmesi gerektiği,
- ▶ Kurumlarda çalışan kadınlara yönelik daha eşitlikçi bir anlayışın benimsenmesi gerektiği, kadın-erkek eşitliğinin sağlanması gerektiği,
- ▶ TİHEK'in ortaöğretim ve yükseköğretim seviyesindeki öğrencilere tanıtılması amacıyla eğitim programlarının yapılması, taraflar arasındaki belirli uyumsuzluklar için TİHEK'e arabuluculuk yetkisinin verilebileceği,
- ▶ Ev ve kira fiyatlarının fahiş oranlarda artması nedeniyle az ve orta gelirli vatandaşların barınma hakkından mahrum kalabildikleri, bu durumun bir an önce çözüme kavuşturulması gerektiği,
- ▶ Kadına ve çocuğa yönelik şiddet olayları için etkili yaptırım mekanizmalarının yürütülmesi gerektiği,
- ▶ Kısıtlı dünya kaynaklarına adil erişimin sağlanması noktasında yasama çalışmalarının yapılması gerektiği,
- ▶ İl ve İlçe İnsan Hakları Kurullarının daha aktif faaliyet yürütebilmeleri için gerekli çalışmaların yapılması gerektiği, kurul üyelerine belirli aralıklarla bilgilendirici ve eğitici faaliyetlerin yapılmasının etkili olabileceği,
- ▶ Kamu kurumlarına giriş sınavlarında kişilerin liyakat, bilgi ve beceri seviyelerine göre seçilmesi gerektiği,
- ▶ Çocuk hakları konusunda Milli Eğitim Bakanlığıyla işbirliği halinde çocuk ve veli eğitimlerinin artırılması gerektiği,
- ▶ Çanakkale Tarihi Savaş Alanlarında birinci derece sit alanı olmasına rağmen inşa edilen site ve otel gibi yapıların mevcut olduğu, ayrıca Çanakkale merkez ve ilçelerinde tarihi öneme sahip sit alanı olan bina ve kurumların aslına uygun olarak korunması için Belediyenin çalışma yürütmesi gerektiği,
- ▶ Toplumda özellikle kadınların giyim kuşamına karşı özel hayata saygı hakkının ihlali sonuçlarını doğuracak düzeyde müdahalelerin olduğu, bu durumun önlenmesi için çalışmaların yürütülmesi gerektiği,
- ▶ Özellikle şehirlerarası terminallerde olmakla beraber genel olarak sigaranın açık alanlarda fazlasıyla tüketildiği, bu durumun havayı kirletmekle beraber sigara tüketmeyen kişilerin temiz havaya ulaşım haklarını gasp ettiği, buna ilişkin olarak açık havada da sigara içilebilecek alanların ayrı olarak düzenlenmesinin faydalı olabileceği,
- ▶ Küçükkuşu'da yaşayan Müslüman nüfus için 5 tane caminin hizmet verdiği fakat Alevi nüfus için ilgili mercilere yapılan müracaatlara rağmen 100 m2'lik dahi olsa yer alınamadığı, bu durumun eşitliğe aykırı olduğu,
- ▶ Vize başvurularında Türk vatandaşlarının ayrımcı muamelelere maruz kaldığı, vatandaşların vize taleplerinin makul olmayan gerekçelere dayalı olarak reddedildiği, bu durumun eğitim hakkı, seyahat özgürlüğü gibi hakların ihlali niteliğinde olduğu,

- ▶ Sosyal medyada yer alan bazı paylaşımların kişi haklarının ihlali niteliğinde olduğu, bu durumla ilgili önleyici yasama faaliyetlerinin yürütülmesi gerektiği, TİHEK'in de bu kapsamda özellikle ayrımcılık ve eşitlik hukukunu ilgilendiren konularda başvuru kabul edebildiği,
- ▶ Kamu kurumunda görev yapan ve aynı zamanda yüksek lisans veya doktora yapan kişilerin, yüksek lisans ve doktora eğitimlerine katılabilmeleri için izin almalarının amirlerinin inisiyatifinde olduğu, bunun da her kamu kurumunda iyiye kullanılmadığı, bu durumun eğitim hakkıyla çelişir nitelik taşıdığı,
- ▶ Görme engelli bir vatandaşın bir GSM Operatöründen ek hat çıkartma talebinin, kendisinin görme engelli olması nedeniyle reddedildiği, ancak tanık getirmesi halinde işlemin gerçekleştirilebileceğinin belirtildiği, bu durumun ayrımcılık yasağına ve eşitlik ilkesine aykırılık teşkil ettiği,
- ▶ Türkiye'nin de taraf olduğu Birleşmiş Milletler Engellilerin Haklarına İlişkin Sözleşmeye uygun olarak şehir içi ulaşımda engelliler için erişilebilir yolların yapılması gerektiği fakat yerel yönetimler bazında bu konuda gerekli düzenlemelerin hayata geçirilmediği, engellilerin karar mekanizmalarına katılımının desteklenmediği,

*Hususları gündeme gelmiştir.*

Kurumumuz tarafından anılan toplantıda dile getirilen görüşler ve talepler bundan sonra gerçekleştirilecek faaliyetlerde dikkate alınacak; ayrıca konuya ilişkin icrai kurumlara da gerekli bilgilendirmeler yapılacak ve belirli aralıklarla takipler sağlanacaktır.

Kamuoyuna saygıyla duyurulur.

**07.09.2023**

**\*Bu bildiride yer alan ifadeler katılımcılar tarafından dile getirilmiş olup TİHEK'in kurumsal görüşlerini yansıtmamaktadır.**